

Увод

Већ извесно време се може приметити појава систематског оптуживања цркви за неморал, корумпираност, кршење закона, лицемерје... итд, како од медија тако и од стране разних појединаца. Те оптужбе обухватају у највећој мери Римокатоличку цркву, али такође се може приметити да се слични аргументи користе и против Српске православне цркве (као и других). Упркос суштинским и битним разликама које постоје између обе цркве, разликама у положају које заузимају, треба приметити занимљиву подударност у аргументима који се користе против обе. Наравно, не желим да овде стављам знак једнакости између ове две цркве, него да покажем да аргументи, који се користе против обе долазе са исте позиције.

Овде, наравно, треба раздвојити личне ставове, симпатије и антипатије које неко може да има према једној или другој цркви, према самом појму религије, као и дневним дешавањима у обе цркве, од суштине оптужби. Нажалост, велика већина људи се управо води горенаведеним предрасудама у прихватању или одбацивању тих оптужби, а не да ли су те оптужбе заиста исправне и аргументоване или не. Дакле, суштина лежи у основи аргумената у прилог критици, а не личних осећања или наклоности. Са обзиром на сличност оптужби, овде ћу расправљати о обе цркве, са мало већом пажњом усмереном на СПЦ (јер нам је тематика знатно ближа).

Врсте оптужби и напада

Оптужбе које се упућују обема црквама се суштински могу поделити у три групе :

1.

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

Оптужбе за застарелост ставова и неразумевања савремених токова

2.

Оптужбе за неморал и лицемерје, као са њима директно повезане...

3.

Оптужбе за сексуалне злоупотребе

Овде ћемо се бавити неким њиховим најтипичнијим примерима.

1.

Папин став о употреби кондома

Што се тиче оптужби из прве групе, треба обратити на неколико случајева. Једна од њих се тиче оптужби на рачун католичке цркве и папе Бенедикта XVI , поводом епидемије сиде у Африци и противљењу употребе кондома

[\[1\]](#)

[\[2\]](#)

(без обзира на касније опредељење). Из датих линкова се може видети критика папиног става да „

је расподела кондома само увећала проблем, уместо да заузда вирус

“, на шта је његов став добио бујицу критика

и одијум од стране влада западних држава као „неодговоран“ и да „онемогућава

планирање породице“. Ако се елиминишу етикетирања, шта остаје у папином ставу што није ваљано или чак неразумно?

Да би смо видели да ли папин став јесте или није ваљан, треба видети шта је узрок епидемији сиде у Африци (и остатку света). По званично прихваћеној теорији ХИВ вирус потиче из Африке. У самој Африци епидемија сиде се поклапа са појавом те болести у

другим деловима света. Најранији потврђени примерци ХИВ вируса управо потичу из Африке, још из педесетих година прошлог века. [3] Са обзиром да се зна да је вирус ХИВ-а постојао у Африци неколико деценија пре појаве масовне епидемије сиде на том континенту, и да су људи сво то време упражњавали секс без кондома, зашто онда већ тада није дошло до масовне епидемије сиде у Африци и помора становништва од ње? Најчешћи начин преношења сиде је сексуални однос са зараженом особом, што је један од главних узрока епидемије сиде у Африци. У САД је епидемија сиде започела као сексуално преносива болест, прво примећена у хомосексуалној популацији. Нарочито је занимљиво што се све ово поклапа са временом тзв. „сексуалног ослобађања“, пропагирањем и слављењем промискуитета и попуштањем традиционалних моралних стега на западу и земљама под западним културним утицајем. Што се тиче саме Африке и епидемије сиде, треба приметити занимљиву и драстичну разлику између већински исламских афричких земаља, које практикују веома строг обичајни морал и осталих афричких земаља које су биле под јаким културним утицајем западних земаља .

[4]

Овде у великој мери пада у воду аргумент о сиромаштву и непросвећености становништва као фактору ширења сиде у Африци. Једна хаотична и сиромашна Сомалија, са већински неписменим становништвом, али јаким схватањем сексуалног морала има сасвим незнатну појаву сиде од битно развијеније Јужне Африке, која има знатно либералнији однос према сексуалности. Дакле, да ли је ту кондом неки фактор заустављања сиде? Пропоненти коришћења кондома у ствари праве уступак главном фактору ширења сиде-сексуалном промискуитету, третирајући тај промискуитет као норму понашања чиме му иду на руку. Било какво пропагирање сексуалне уздржљивости и брачне верности је за западне владе и институције неприхватљива, јер се тиме негира једна од највећих тековина западног либерализма – сексуална револуција, која је пак једна од битних узрока избијања те исте епидемије сиде. Пропагирањем кондома, без осврта на сексуални морал се у ствари суштински пропагира промискуитет и рекреативни секс као еталон нормалности, чиме се стимулише сам промискуитет (иако додуше заштићен). Особе склоне сексуалном авантуризму, а неспутане било каквим моралним ограничењима такође ће бити у искушењу да не буду спутане у задовољству самим кондомом, па да бар једном „ризикнују“. Поред тога, увек постоји одређена опасност од пуцања кондома приликом ризичног односа, и самим тим од заразе. Коришћење кондома би, са једне стране, могло да редукује проценат заражених али са друге стране њихова употреба већ подразумева рекреативни секс, који доводи особу у опасност ризика заразе и ширења епидемије (и то не само сиде). Са друге стране сексуална суздржаност, верност и морално понашање тај ризик елиминишу. Сексуална суздржаност и верност практиковани међу свим члановима заједнице, елиминишу могућност епидемије полно преносивих болести. Наравно, ово се све тиче ствари око којих људи имају избор, а не случајева заразе због грешке лекара и сл.

Било какво пропагирање сексуалне уздржљивости и брачне верности је за западне владе и институције неприхватљива, јер се тиме негира једна од највећих тековина западног либерализма – сексуална револуција, која је пак једна од битних узрока избијања те исте епидемије сиде.

Пропагирањем употребе кондома, а без пропагирања сексуалне умерености и верности, његови пропоненти подсећају на људе који би да спрече смртне случајеве и повреде у тучама, дељењем заштитне опреме завађеним странама, уместо да спречавају саме туче као главног узрока. Као што се види на примеру исламистичких афричких држава, строг сексуални морал боље спречава ширење сиде, него дељење кондома, које треба да спречи последицу неког чина уместо самог тог чина. Још је занимљиво да афричке земље у којима је епидемија најизраженија јесу већински хришћанске земље, и да се ради углавном о англиканским хришћанима, чија је црква прихватила веома либералне моралне ставове. Последице такве либерализације морала и попуштања етичких норми се најкатастрофалније друштвено огледају у најсиромашнијим земљама. У свету се управо на хришћане врши најјачи притисак да се „либерализују“, и многи хришћани су под притиском да се прилагоде савременим секуларним идејама и трендовима (али не и обратно), што се не захтева толико од других религија.

Стога папин став наведен на другом линку са прве стране: „... да 'окрутна епидемија' треба да буде зауздана кроз верност и апстиненцију пре него помоћу кондома“, не само да је ваљан, него савршено разуман и етички је конзистентан са моралним учењем његове верске заједнице. Са друге стране, критике његових изјава не само да су неразумне, него спадају у домен цинизма.

Оптужбе за национализам и националну искључивост на рачун СПЦ

Једна од честих оптужби на рачун СПЦ је оптужба за националну искључивост [\[5\]](#), па се чак иде дотле, да се СПЦ оптужује за отуђивање других Срба који нису православне вероисповести. Православље заиста није само српска ствар, нити су Срби једини православни народ, као што је истина да одређен број Срба себе не сматра православцима. Прво треба да видимо да ли је СПЦ једина национална православна црква? Очигледно да није. Да ли је СПЦ прва национална црква у Православљу? Такође није. Зашто је лош национални идентитет СПЦ, а не на пример Бугарске православне цркве, румунске, грузијске и сл? Националне цркве заиста легално постоје у Православљу, из чега не следи да да нека од тих националних цркви има монопол над Православље. Неке националне православне цркве, попут пољске и албанске чак не представљају већину припадника тих народа, за разлику од СПЦ и др., али су ипак

националне цркве. Замера се постојање тзв. „Светосавског национализма“ унутар српског корпуса, али да ли су такве ствари само специфичне за Србе? У римокатоличкој цркви, која је централистички организована, и у којој нема аутономних националних цркви, такође има ствари које су јединствене за неке народе. Ирски национални идентитет се у великој мери веже за Католицизам, и за лик Св. Патрика. Он је, као светац специфичност Ирске, а не на пример Пољске или Португалије. Пољаци свој национални идентитет такође, у највећој мери, вежу за католицизам иако има Пољака који нису католици. Свима нам је познат случај Хрвата и њиховог односа према Католицизму. Свети Патрик, иако католички светац, се везује за ирски национални идентитет, исто као и Св.Сава за српски. Зашто је онда само проблем уколико Срби већински вежу свој национални идентитет за Православље и Св.Саву? У Ирској „дан Св.Патрика“ обележавају сви Ирци, без обзира на верски идентитет, као део свог националног наслеђа. Зашто њих нико не оптужује за „клерикализацију“, „етнофилетизам“, кршење норми „једне свете и јединствене апостолске цркве“ и монополизацију католичког свеца?

Што се тиче оптужби за „етнофилетизам“, тј. изједначавање цркве и нације, СПЦ није настала из тих побуда, већ уз дозволу Цариграда и легално. Етнофилетизам у православљу [6] се појављује самопроглашавањем Румунске православне цркве 1865, из националистичких разлога, упркос жестокиим протестима Цариграда. Из националистичких разлога се у румунској цркви одбацило њихово старо ћирилично писмо, које су румунски панлатински националисти везивали за Словене. То је такође разлог за свеукупно одбацивање румунске ћирилице у Румунији. Цариград је, ипак признао аутокефалну румунску цркву 1885. године. Знатно драстичнији и екстремнији пример је стварање „Бугарске егзархије“ 1870, уз подршку отоманског султана и противно вољи цариградске патријаршије. Тај чин је до те мере био насилан и неканонски, да је васељенски патријарх Антим VI (заједно са Александријским и Јерусалимским патријархом) изопштио 1872. Бугаре, јавно их оптужујући за „етнофилетизам“, када се тај назив и усталио. Бугарска црква се сматрала нелегалном и јеретичком, и била је непризната од стране других православних цркви. Поред тога, та нелегална Бугарска егзархија је учествовала у присилној бугаризацији и терору становника Србије у I и II светском рату. Бугарска православна црква је тек званично призната 1945., када је цариградска патријаршија признала њену аутокефалност у садашњем облику.

Треба напоменути да јединствена СПЦ уопште није ни постојала када су се дешавале ове ствари, већ настаје 1920. уједињавањем неколико независних српских митрополија, уз сагласност Цариграда.

Неко може замерити СПЦ, због непризнавања постојања „Македонске православне

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

цркве“, али на велику жалост присталица тих замерки, ту цркву не признаје ни једна канонска православна црква у свету. Невезано од тог случаја, док друге православне цркве немају никакав проблем са везом својих нација и православља, СПЦ се стално спочитавају моралне лекције поводом тога. Националисти, али и национал-шовинисти у сваком народу величају сопствено наслеђе, међу које спада и религиозно, али да ли то значи да је светосавље због тога шовинистичко?

Зашто неко изједначава национални идентитет са национал-шовинизмом? Неки узимају за претпоставку да је национални идентитет сам по себи лош и сеје раздор, само зато што га шовинисти такође користе да би „пропагирани насиље“. По таквој логици и пропагирање здравља „изазива насиље“, јер су га такође користили нацисти као изговор за насиље.

Уколико се неки шовиниста и позива на СПЦ, то није аргумент против СПЦ. Исто као то што се неки надрилекар позива на лекарску струку, не говори ништа против лекарске струке, него против тог надрилекара.

Остаје проблем Срба који су примањем других религија изгубили национални идентитет. Да ли се може за то окривити СПЦ или већински православни идентитет Срба? Губљење српског идентитета се најбоље може видети код Срба који су прелазили на ислам и римокатолицизам. Са друге стране има доста Срба који су атеисти, неопагани, протестанти и сл. који и даље имају српски национални идентитет (неки од њих чак и изражен).

Уколико је нека православна црква *српска*, то значи да је њена улога ширење и одржавање Православља међу *српским* народом, у *српској* држави, међу људима који су се традиционално сматрали и сматрају се *Србима* или који се поистовећују са Србијом и њеном историјом

Уколико је тај „светосавски национализам“ заиста кривац за одбацивање Срба који нису православци, зашто онда има Срба (па и српских екстремних националиста) који су атеисти, агностици или чак неопагани, али скоро нема више Срба католика или

муслимана? Зашто баш припадници или обраћеници те две вере имају проблем са српском националном свешћу и идентитетом, а не Срби припадници других вера или нерелигиозни? *Зар није необично да се те две вере поклапају са званичним верама две велике империје* под којима су Срби живели на Балкану и што су већински Срби, директно или индиректно, одговорни за њихову пропаст? Да ли они Срби, чији је верски идентитет био везан за те две империје, могу да се сматрају истим са онима који су подривали империје са којима су се поистовећивали? У суштини, отпадање Срба католика и муслимана од српског идентитета има више везе са локал политиком католичке цркве и исламске заједнице на Балкану, а нарочито психологијом самих Срба, него што има било какве везе са православном црквом. Посебно је занимљив случај, да када и неко од православних Срба сматра за Србе припаднике католичке као и исламске вероисповести, аутоматски добија етикету „великосрпског националисте“, чиме ти који деле те етикете управо претпостављају да је бити Србин исто што и бити православлац. Ствар је једноставна, католички и муслимански Срби не желе да себе сматрају Србима, не зато што их већински православни Срби одбијају од себе, *већ што су већина Срба православни хришћани.*

И што је можда најбитније за ово (у случају оних који се не слажу са горњим запажањима), колико аргумент о православљу као средству отуђивања Срба који нису православци нема никаквог смисла, *може се видети на скорашњем примеру Црногораца*, који су историјски православни и имали српски идентитет, али сада део њих више нема српски идентитет и жели „своју“ православну цркву. Да ли се за то може оптужити православни идентитет Срба, када је један од најпознатијих симбола Црне Горе био управо знаменити српски владика? Што је врхунац свега, управо је аутономна српска митрополија у Црној Гори била једна од оснивача СПЦ, када се ујединила са другим аутономним српским митрополијама, тиме стварајући саму СПЦ.

Националне цркве и њихове јединствене традиције, овакве какве јесу сада, не противрече духу православља, већ постоје ради лакшег ширења и одржавања православља у одређеним народима. Уколико је нека православна црква *српска*, то значи да је њена улога ширење и одржавање Православља међу

српским

народом, у

српској

држави, међу људима који су се традиционално сматрали и сматрају се

Србима

или који се поистовећују са Србијом и њеном историјом. Ту се не ради ни о каквом национализму или националној искључивости. Свака православна црква има своју јединствену историју и особености, што не само да противречи било каквој националној ускогрудости, него показује истински толерантну и плуралистичку природу самог православља, која поштује јединственост и различитост сваке групе која јој припада. Православље омогућава истовремено припадност свеукупној православној хришћанској

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

заједници, уз задржавање сопственог националног наслеђа и особености. То је све не само противно духу централизма и безличности, него потврђује истински дух уважавања са којег, парадоксално, полазе они који је критикују. СПЦ представља православно наслеђе српског народа и српске државе, исто као што остале националне цркве представљају православно идентитет и наслеђе својих народа.

Православље, као такво, представља *тоталитет традиција* свих народа који јој припадају, уједињујући их све у апостолском хришћанском учењу и наслеђу. Оно не поништава посебност сваког народа и културе, него их потврђује и даје им универзално хришћанско лице. Тиме се оповргава критика оних који оптужују православље и СПЦ за одржање „паганских обичаја“. Са једне стране неки нападају хришћанство што је укинуло стара наслеђа европских народа, али са друге стране неки други га нападају (православље) што их је одржала.

Неке од критика за националну искључивост су повезане, или се наводе, заједно са оптужбама за „средњевековни дух“ и „несхватање савремених токова“ што води ка следећој теми...

Оптужбе за конзервативизам и застарелост СПЦ

Занимљиво је видети како одређени појединци и групе замерају СПЦ за „конзервативност“ и како СПЦ „није у корак са временом“. У тим критикама се очигледно провлаче и захтеви према Цркви, тј. шта би Црква требало да буде и како би требало да се понаша, по њиховом мишљењу. Проблем код тих критичара је опсесија само једном религијом, и потпуно игнорисање других. Тешко да ћемо од њих чути критике ислама или још мање ортодоксног јудаизма, а да не говоримо о хиндуизму или тибетанском будизму.

Ти критичари, своје оптужбе заснивају на сопственом идеолошком ставу и опредељености, на основу којих врше ту критику и далеко од тога да су идеолошки неутрални. Као што се могло видети из првог линка са претходне теме о национализму (Svetosavlje. A Case Study of Nationalisation of Religion) и забринутости ауторке о томе како је: „конзервативизам и заиста отворено националистичка позиција Српске

православне цркве, веома забрињавајући развој за либералне, западно оријентисане истраживаче и аналитичаре у свом све већем друштвеном и политичком утицају“; јасно се види са које идеолошке позиције се врше те критике. Види се да ауторка не брине толико о „национализму“ СПЦ, већ њеном утицају на друштво, што је јако слично критици коју „либерално оријентисани“ истраживачи замерају и Католичкој цркви па и другим хришћанским вероисповестима на западу, а што наравно нема везе са српским национализмом. Из текста се може видети да се напади на обе цркве (СПЦ и РКЦ) суштински врше са исте идеолошке (либералне) позиције.

Ту се може приметити неколико ствари:

- Замерке за конзервативизам, и коришћење те речи као пежоративне. „Конзервативно“ се сматра као ознака за нешто морално лоше, недопустиво и као нешто што треба бити сузбијено. Очигледно је логика: либерално = добро, конзервативно = лоше. Црква се заиста бави очувањем (конзервацијом) својих учења, ставова и наслеђа, па би по уваженој ауторки због тога био проблем што је СПЦ уопште СПЦ, а не нешто што је више по њеној вољи. Проблем је што се верско-конзервативан став СПЦ брка са политичким конзервативизмом, који у разним земљама има различита значења. Са једне стране је СПЦ јавна организација, а са друге стране јој се замера јавна активност тј. замера јој се да је оно што јесте.

-Да је позиција СПЦ „забрињавајућа“ за аналитичаре који себе сматрају *либералним*. Што би некоме ко је заиста либералан сметало што је нека верска организација конзервативна и што има утицај на друштво? Ваљда исти мисле да само либерални погледи могу да постоје и имају утицај на друштво, али не и они које они сматрају за конкуренцију (конзервативне). То што неки аналитичари који себе препознају као „либералне“

[\[7\]](#)

имају проблем што је СПЦ „конзервативна“ је лични проблем тих аналитичара и њиховог идеолошког опредељења, и не постоји ниједан разлог зашто би неко ко није „либералан“, попут њих, морао да прихвати њихове разлоге.

-Изједначавање запада са либералношћу, по логици Запад = Европа = Либералност. У великој мери, многи људи код нас у потпуности поистовећују запад са либералном идеологијом, заборављајући да на том истом западу постоји и конзервативизам (политички и културни), и да је та конзервативност део тог истог запада у истој мери као и либералност. И на самом западу се може приметити тенденција да се западна

цивилизација у потпуности приказује као нешто истоветно са либерализмом, што указује на изразито идеолошко једноумље, и то баш код људи који величају плурализам свих ставова и мишљења - осим наравно конзервативних. Управо то је оно што треба да забрињава, а не чињеница да је СПЦ нешто што је одувек и била.

Очигледно је логика: либерално = добро, конзервативно = лоше. Црква се заиста бави очувањем (конзервацијом) својих учења, ставова и наслеђа, па би по уваженој ауторки због тога био проблем што је СПЦ уопште СПЦ, а не нешто што је више по њеној вољи.

-Забрињавајуће наметање ставова СПЦ-у, где се од саме Цркве очекује да прилагоди сопствене доктрине ставовима „либералних“ и да саму себе „реформише“ по њиховим личним замислима. Ово указује на тоталитарну психу људи који те захтеве изричу, јер чак ни у доба комунистичке владавине нису постојали притисци на Цркву да мења своју доктрину или национални карактер. На ранији репресивни захтев о елиминацији Цркве из јавног и друштвеног живота (што противречи њеном саборном духу), сада се надовезују захтеви да она мора да изнутра себе да измени, јер тако неки појединци желе. Другим речима, зарад „либералности“ и „духа времена“ Црква треба да престане да буде оно што јесте и да постане нешто друго. Такође се овде виде двоструке стандарди оних које те захтеве изричу, јер их не постављају и другим верским заједницама у Србији. Ти аутори сматрају да њихови лични ставови треба да буду прихваћени од стране верске заједнице у којој главни ауторитет има опште наслеђе, а не лични ставови појединца. Ово указује не само неразумевање тих аутора организације коју критикују, већ и то да се та критика врши са такође идеолошких и наопаких позиција, што се може видети на даљим примерима.

Има занимљивих оптужби СПЦ за „сукоб са тековинама модерног друштва“ [\[8\]](#), које (како се види у линку) подразумевају да су те „тековине модерног друштва“ нешто нужно позитивно и исправно. Аутор за то оптужује (што је већ виђено) „конзервативизам“ свештенства, из чега се јасно види да аутор под тим „тековинама модерног друштва“ мисли на супротно схватање тј. либерализам. Али раније временски гледано, „тековине модерног друштва“ су биле и комунизам па и нацизам. Стаљин, Хитлер или Пол Пот су у сваком случају били савременији од Св.Саве, али да ли то значи да су тиме били исправнији од њега? Вероватно и неком из тих периода историје, такође тадашње православне цркве не би биле по вољи због „конзервативизма“. То што су неке идеје доминантне у садашњости, или што су новије од учења цркве, није доказ њихове исправности или истинитости. Позивање на савременост и „модерне тековине“ није аргумент, већ

грешка у аргументовању

под називом „апеловање ка новом“

[9]

. Као што древност неке идеје није аргумент за њену исправност, то се такође односи и на њену савременост.

Овде се поново да приметити тоталитарна психа људи који пропагирају тзв. „либералне“ погледе, јер они очекују и захтевају уступке од стране „конзервативних“ њиховим либералним погледима, али истовремено им не пада на памет да они сами такође чине било какве уступке. Пошто, по њима њихови либерални погледи јесу једино исправни, сви остали морају да их прихвате или да се елиминишу из јавног живота.

2.

Веома се често могу чути оптужбе на рачун хришћанских цркви (било ком исповедању да припадају) да су лицемерне и неморалне [\[10\]](#) [\[11\]](#) [\[12\]](#) [\[13\]](#) . Што се тиче тих оптужби оне већ подразумевају неке ствари...

Да би цркве биле „лицемерне и неморалне“, то подразумева да критика према њима мора наступати са становишта хришћанске етике или са становишта неке друге етике.

-Уколико те критике долазе са становишта хришћанске етике, то само потврђује да оптуживачи у ствари потврђују етичку исправност онога што проповеда Хришћанство и те саме цркве. Стога те цркве не могу бити „лицемерне и неморалне“ као институције, већ само људи у њима могу делати у противречности са учењима цркви, што уопште не доводи у питање цркве као такве (а што је био основ напада).

-Уколико те критике долазе са становишта неке етике која нема везе са хришћанском, онда се те критике ништа не тичу цркви нити њених припадника јер наступају са позиција која немају везе са хришћанством, па стога ништа не обавезују људе који су хришћани.

Истоветне критике за неморалност и лицемерје се могу такође користити против других институција, попут медицинске, која има историјат злоупотреба против пацијената, упркос Хипократовој заклетви. Треба се само сетити медицинских експеримената нацистичких лекара, јапанске јединице 731 у другом светском рату, другим злоупотребама и злочинима чланова медицинске заједнице. Нико не пада на памет да због тога морално означи читаву медицинску заједницу као „неморалну“, па се треба питати зашто се то редовно чини против цркви?

Шта је опасније по друштво, злоупотребе у лекарској струци које директно утичу на физичко здравље и сам живот људи а чије услуге мора да користи сваки човек бар једном у животу (био он верник или не); или злоупотребе у црквама у којима чланство није обавезно и које не доводе у питање опстанак људског живота?

Оптужбе за финансијску изнуду и профитирање

Једна од прилично честих оптужби против цркви се своди на оптужбу за материјално богаћење и корист, које цркве употребљавају против верника. Те оптужбе у највећој мери долазе од људи који нису чланови тих цркви. Ту се већ може видети проблем у коме се налазе такви критичари. Нико не мора да буде члан Цркве ако то не жели, а ако већ јесте увек може да из ње иступи. Остали који учествују и дају паре Цркви, раде то на добровољној основи, тако да опсесија тих критичара према институцијама чији део нису, нити морају бити више говори о њиховој селективној перцепцији, него о Цркви. Наравно ти критичари су опседнути хришћанским црквама, али не постављају питање како се финансирају и одржавају нехришћанске верске заједнице или друге организације које немају везе са религијом? Из свега овога, наравно не следи да нема случајева злоупотреба, корупције и лицемерја унутар цркви, али све то не може основа за етикетирање саме институције, или онога што проповеда. Много озбиљнији и битнији случајеви су корупција и протекционизам у медицинској струци, па никоме не пада на памет да медицину означи као „неморалну“.

Посебно се неке од тих замерки баве са СПЦ. [\[14\]](#) Као што се види, оне обухватају читав спектар критика које не само да логички противрече једна другој, него и саме са собом. Тако се замера Цркви што је „за разлику од католичке прилично лоше организована“, али се истовремено оптужује да је „ушла у школе, у војску, полицију на све стране“... а Црква је такође „неспособна и лења“. Замера се због јавне жалости за патријархом Павлом, и што се иста пажња не посвећује смрти вођа неких других верских заједница у Србији.

Ваљда по таквој „логици“ онда и Ватикан мора да јавно жали због смрти српског патријарха у истој мери као што жали због смрти папе. Ваљда је логично да ће се већински католичке земље првенствено бавити смрћу свог поглавара, а не неког православног патријарха и обрнуто. Онда треба поменути непрекидно позивање на „секуларност државе и устав“, при којем такви аутори под „секуларизмом“ мисле на потпуни прогон Цркве из јавног живота, не увиђајући да многе секуларне државе имају веронауку у школама, а што аутор наводи као „кршење секуларизма“ у случају Србије. Треба приметити, такође двоструке стандарде, у којима се само СПЦ напада због кршења секуларизма, док се игнорише потпуно отворено кршење начела секуларизма и устава у случају неких званичника исламске заједнице

[\[15\]](#)

[\[16\]](#)

[\[17\]](#)

. Иронично је, што управо овај критичар СПЦ спомиње тог муслиманског званичника, као једног од оних који се „дискриминишу“ насупрот СПЦ.

Наравно ти критичари су опседнути хришћанским црквама, али не постављају питање како се финансирају и одржавају нехришћанске верске заједнице или друге организације које немају везе са религијом?

Што је најзанимљивије, та критика суштински почива на верским и идеолошким основама, тј. на протестантизму. Критичар тврди да „сваки верник може сам или са другим верницима унутар једне заједнице, без посредовања Цркве, имати сопствени однос према Богу“ што је потпуно протестантски став. Да не буде забуне следећи став о Цркви то потврђује: „Она се налази тамо где се у 15. веку налазила Католичка црква – пред реформацијом. СПЦ-у недостаје реформација!“. Значи проблем је што је СПЦ православна, а не протестантска заједница, тј. проблем је што је СПЦ уопште СПЦ и што постоји, уместо да се самоукине. Да не говоримо о погрешној аналогiji између СПЦ и Католичке цркве, зато што је СПЦ само део православља, не православље као такво, за разлику од Римокатоличке цркве.

Даље, смета што су сељаци везани за Цркву чији су део (ваљда је логичније да не буди везани за сопствену верску заједницу?!), и што практикују „православне обичаје“ (који по аутору нису хришћански), слављење Божића, Ускрса, светаца, поклада итд, заборављајући да већина истих обичаја такође постоје код неправославних хришћана.

Онда имамо критику српских православних обичаја као „паганских и нехришћанских“, али

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

се после апелује управо на те српске православне обичаје у случају сахране патријарха, јер се није одвијала у складу са српским него руским православним обичајима. Такви аутори са својим „саветима“ наликују на човека коме је криво што је неки други човек жив, па га наговарају на самоубиство.

Наравно, овде се поново може видети оптужба Цркви и верника за „конзервативизам“ (као нечег априори лошег), из чега се по ко зна који пут може видети либералистичка и антицрквена идеолошка позиција онога који критикује, и занимљив степен радикалне нетрпељивости и мономаније код таквих аутора. Оно што није либерално - не сме постојати.

Случај владике Качавенде

Занимљиве су оптужбе и морални приговори на рачун епископа зворничко-тузланског Василија Качавенде. Вероватно најпознатији приговор на његов рачун је чувена изградња владичанског двора [\[18\]](#). Ово је често навођено као пример корупције и непотизма на његов рачун. Проблем у тим приговорима је следећи:

- Еп. Качавенда није градио своју приватну кућу за личне потребе, него објекат СПЦ, кога ће користити и његови епископски наследници.

- Раскош двора није аргумент против еп. Качавенде или његовог расипништва и сујете, јер су још раскошнији и величанственији владичански дворци грађени у прошлости нпр, у Вршцу [\[19\]](#) [\[20\]](#), Новом Саду [\[21\]](#) или двор богословије у Сремским Карловцима [\[22\]](#). Уколико је владика Јован Георгијевић могао да гради раскошни замак у 18. веку, који је постао један од знаменитости Вршца, зашто се спочитава еп. Качавенди што је урадио исто на почетку 21. века?

- Двори које је изградио Качавенда нису грађени у његову личну славу, него у славу православне цркве. Нико не смета раскош зграде скупштине Србије (која представља знаменитост Београда), па зашто би неком сметала раскош владичанског двора који је подигнут на иницијативу Качавенде?

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

- С обзиром на то да Качавенда није градио дворе као своје приватно власништво него као власништво СПЦ, а које је подигао у својству епископа, њему се нема шта лично приговорити због њих.

- Чин градње тих двора није већи чин расипништва, него градња било којих других владичанских дворова, цркви, манастира и богословија у прошлим временима.

Једини приговор може бити естетске природе, а о укусима не вреди расправљати. Некоме и владичански двор у Вршцу такође може бити „кич“ и „превише раскошан за Цркву“, док неком другом Качавендин двор може бити „уметнички споменик“.

Дакле, сви приговори који се упућују на рачун еп. Василија Качавенде поводом двора се могу упутити на рачун било ког другог епископа у историји, великодостојника било које религије, било које секуларне особе или државника који су градили неки јавни објект на рачун организације којој припадају.

3.

Вероватно најпознатије, најновије и најраспрострањеније оптужбе на рачун цркви се тичу оптужби за сексуално злостављање малолетника од стране свештених лица. Тим оптужбама је обухваћена у највећој мери Римокатоличка црква, али се такође тичу и СПЦ (о чему ће бити речи касније). Бављење медија том темом је постало толико изражено, да је практично створена асоцијација између Католичке цркве и педофилије, што се даље медијски разрађивало и продубљивало. У случају СПЦ је медијска слика била слична, иако мање изражена од првог случаја. Јасно је да се ради о веома озбиљним оптужбама, а озбиљне оптужбе захтевају озбиљне аргументе.

Оптужбе за сексуална злостављања у римокатоличкој цркви

Као што је већ речено, највећи број оптужби за сексуално злостављање од стране свештеника се свакако тиче РКЦ [\[23\]](#) [\[24\]](#) [\[25\]](#) [\[26\]](#). Поставља се питање зашто медији и активисти на западу толику пажњу усмеравају само ка Католичкој цркви? Не треба

заборавити да оптужбе и афере око сексуалног злостављања младих такође постоје у случају других верских заједница, попут јудаизма

[\[27\]](#)

[\[28\]](#)

[\[29\]](#)

[\[30\]](#)

[\[31\]](#)

, а које обухватају случајеве како у САД тако и Израелу. Такође, слични случајеви постоје и код будиста

[\[32\]](#)

[\[33\]](#)

[\[34\]](#)

, као и код других верских заједница. Ако такви случајеви нису само особеност католичке цркве, зашто медији издвајају само католичку цркву? Који су мотиви извлачења из контекста РКЦ? Да би видели зашто се то ради, морамо поставити питање: Шта разликује РКЦ од свих тих других религија на западу?

Одговор је једноставан: РКЦ је највећа верска заједница на западу, најутицајнија верска заједница на западу, најорганизованија верска заједница на западу...и што је најбитније за расправу - РКЦ је главни носилац традиционалног хришћанског система вредности на том истом западу. Католичка црква је веома активна по разним питањима који се тичу система вредности и морала, и као таква представља опозицију и ривала секуларистичким, култур - прогресивистичким, антирелигиозним и либералним снагама, које у савремено доба у великој мери доминирају културом, политиком и медијима. Пошто је католичка црква главни носилац и заступник традиционалног морала, довођењем у питање њеног моралног кредибилитета она се ставља у дефанзиву и подређен положај насупрот „либералима“ који доминирају медијима и културом. Та медијска кампања је дала резултате, и довела до кризе у католичкој цркви [\[35\]](#). Зашто случајеви сексуалног злостављања нису довели до кризе у другим религијама? Зато што се медији не баве толико њима, нити се на њих врши селективни морални притисак и етикетирање.

Оно што је посебно занимљиво је комбиновање оптужби за сексуалну злоупотребу са захтевима за реформом [\[36\]](#), где се једно условљава са другим. Дакле, оптужбе су повезане са захтевима за променом унутрашњег устројства и доктрине саме РКЦ. Поставља се питање, зашто случајеви сексуалне злоупотребе у другим религијама или секуларним организацијама не носе исте захтеве за „реформом“? Јасно се види да захтеви за реформом у РКЦ носе захтеве за *либерализацијом*, што знатно подсећа на ствари споменуте у претходним темама. Какве везе сексуалне злоупотребе имају са устројством РКЦ? Исти случајеви постоје у другим религијама, које имају другачије устројство и етику, али такође и у секуларним организацијама, без обзира на њихову природу и устројство. Какве везе сексуалне склоности или изопачености

појединаца имају са тим да ли је нека организација реформисана или неререформисана? Те две ствари једноставно нису повезане, и јасно је да они који их повезују, користе ове трагичне оптужбе као параван за идеолошко разрачунавање са „конзервативцима“ и „традиционалистима“, а не из истинске бриге за стварне или наводне жртве злостављања. Овде такође треба разоткрити пар ствари...

- Почевши од чисто термилошке ствари; велик број случајева сексуалног злостављања у РКЦ се назива „педофилијом“, што није исправно јер је педофилија сексуална склоност ка особама (истог или супротног пола) које нису ушле у пубертет [\[37\]](#). Већина сексуалних оптужби у РКЦ укључују злоупотребе над особама (већином мушког пола) које су биле у распону година од 15-18 (па и више), што по дефиницији није педофилија. И старији малолетници могу бити педофили.

- Велик (ако не и највећи) број случајева сексуалних злоупотреба у РКЦ спада у домен *оптужби*

, а не доказане кривице. Неко ко је *оптужен*

за нешто, не значи да је и крив. У противном би свако могао да оптужује свакога. У кривичном праву, особа је невинна, док се не *докаже*

супротно. Упркос томе, заиста постоје случајеви потврђене кривице код свештеника. Ти случајеви не одударују од сличних случаја у другим организацијама (верских или секуларних), тако да је бесмислено вадити из контекста РКЦ и лицемерно се саблажњавати. Поред тога, проценат свештеника који су наводно умешани у те скандале није велик

[\[38\]](#)

- Папа се оптужује да није реаговао искрено и истрајно поводом тих случајева од стране разних активиста и организација [\[39\]](#) тј. око случајева *оптужби* за сексуално злостављање. Да видимо колико су те оптужбе крајње лицемерне, можемо видети на случају *осуђеног*

сексуалног преступника – Романа Поланског

[\[40\]](#)

[\[41\]](#)

. Он је признао сексуалне односе са тринаестогодишњом девојчицом, био осуђен за незаконит однос са малолетницом и силовање

[\[42\]](#)

, побегао из САД у Француску и наставио да пркоси закону, упркос признатој кривици и потврђеној оптужници. Поред свега тога, он је наставио да снима филмове и добија

филмске награде од стране филмске и уметничке заједнице

[\[43\]](#)

[\[44\]](#)

. Као круну каријере он добија „Оскара“

[\[45\]](#)

за филм „Пијанист“, од стране америчке филмске академије, из исте земље у којој га чека оптужница и затвор. Ово све није крај, јер он такође добија јаку моралну подршку од стране његових колега

[\[46\]](#)

[\[47\]](#)

, који укључују најпознатија имена светске кинематографије. Као што видимо, овде не само да нема моралног згражавања, осуде и захтева за „брзим реаговањем“, него потпуно обрнуто. Замислимо хистерију која би се дигла, ако би папа доделио награду неком бискупу који је доказан сексуални преступник и који пркоси закону и не показује знаке кајања. Подршка доказаном сексуалном преступнику се сматра за нешто нормално, док се истовремено осуђује папа што не реагује око случајева *оптужби*

. Али Полански, за разлику од РКЦ је миљеник „либералних“ елита.

- Такође се критикује масовност тих оптужби на рачун РКЦ, и да је број случајева оптужби велик. Колико то не стоји је пример извора који указују да је знатно већи број сексуалног злостављања и искоришћавања малолетника у образовном систему на западу [\[48\]](#). Ти случајеви су прилично чести [\[49\]](#) [\[50\]](#), и по неким мишљењима знатно превазилазе католичку цркву [\[51\]](#).

Такође су многи случајеви таквог злостављања заташкивани

[\[52\]](#)

(слично као у оптужбама према РКЦ), али никоме не пада на памет да етикетира образовни систем као „педофилски“. Ствар је у томе што образовни систем на западу, за разлику од католичке цркве има другачије идејне основе, и што проповеда „прави“ систем вредности. Поред тога постоје масовни случајеви сексуалне злоупотребе у медицини

[\[53\]](#)

[\[54\]](#)

[\[55\]](#)

[\[56\]](#)

, па остаје дилема, који су од ових случајева битнији? Нико није обавезан да буде члан било које цркве (па ни католичке), нити мора да тражи њихове услуге. Са друге стране образовни систем је обавезан, а услуге лекара свако од нас тражи бар једном у животу.

- Већина (ако не и свако) од злостављаних особа су чланови католичке цркве, као и њихови злостављачи, што јасно говори о бесмислености оптуживања и етикетирања целе цркве. Са друге стране особе које су злостављане од стране лекара нису били

чланови медицинске заједнице, него само корисници њених услуга.

- Као што се могло видети из разних извора, РКЦ је дала знатне паре особама које су дизале оптужбе против њеног свештенства за злостављање. Из тога се види, да чин оптуживања свештенства може да буде и финансијски уносан, за онога који диже оптужницу. То све може да додатно мотивише особе, које можда уопште нису злостављане, да врше финансијску изнуду од РКЦ, у замену за неподизање оптужнице, посебно кад се има у виду да је католичка црква прилично богата. Многи тај чин исплате сматрају за облик подмићивања жртви, да би ћутале. Са једне стране то може да буде тачно, али са друге сам чин *оптужбе* изазива велик медијски ефекат и пружа медијима праву „посластицу“ у нападу на РКЦ. Католичка црква је већ стравично уздрмана тим оптужбама, које изазивају унутрашњу кризу и доводе у питање кредибилитет и оних свештеника (у већини) који немају везе ни са каквим оптужбама или кривицом. Сам чин подизања оптужнице, већ лепи моралну етикету ономе који је оптужен. Исплата омогућава РКЦ да буде остављена на миру. Неко може да каже да је такав облик понашања од стране РКЦ неморалан, иако није, јер она нуди надокнаду жртвама (поред извињења). Са друге стране шта та финансијска надокнада говори о самим жртвама? Уколико је наводна жртва спремна да прећути сопствено злостављање и да одустане од оптужби према организацији, коју је оптуживала и морално осуђивала, због новца - шта то говори о моралности такве „жртве“?

Какве везе сексуалне склоности или изопачености појединаца имају са тим да ли је нека организација реформисана или неререформисана? Те две ствари једноставно нису повезане, и јасно је да они који их повезују, користе ове трагичне оптужбе као параван за идеолошко разрачунавање са „конзервативцима“ и „традиционалистима“, а не из истинске бригае за стварне или наводне жртве злостављања.

- Папи и бискупима су такође пребацује, да нису реаговали и сменили *оптужене* свештенике. Као што смо рекли,

оптужена

особа није исто што и

осуђена

. До доказивања кривице, особа је правно невинна. А оптужба може бити подизана против било које особе, била она невинна или заиста крива. Шта ако неко оптужи и самог папу за злостављање? Да ли то значи да онда сам папа мора да поднесе оставку на своје место, само зато што га је неко оптужио? Да ли секуларне институције смењују своје службенике зато када су само

оптужени

, или када су

осуђени

? Чији је уопште задатак да се бави утврђивањем нечије правне кривице и одговорности? То није уопште посао цркве, већ

правних органа

држава у којима се ти случајеви дешавају. Дакле, сви случајеви сексуалног злостављања се тичу полиције и правног система а не верских организација. Сваки пропуст у утврђивању кривице спада на те органе, не цркву. Оптуживање РКЦ за те ствари је бесмислено, јер су жртве требале да пријаве своје случајеве полицији и да поднесу кривичне пријаве против особа која су то чинила, уместо да по медијима развлаче читаву РКЦ и самог папу (од кога се очигледно очекује да зна шта ради сваки свештеник у свету). Занимљиво је што знатан број тих оптужби се тичу ствари које су се десиле пре неколико деценија.

- Такође се спомињу оптужбе на рачун *целибата* католичких свештеника, како је целибат кривац за случајеве сексуалног злостављања. Треба запазити да иако је целибат обавезан за све свештенике РКЦ, само мањи број свештеника је оптужен за те ствари. Дакле, већина свештеника у целибату није чинила никакве сексуалне преступе, из чега се види да фактор целибата нема везе са тим склоностима. Особа која сексуално напада некога, већ није у целибату или аскези. Има такође особа у целибату, које нису свештеници па никога сексуално не узнемиравају, док има злостављача деце који воде сексуално активан живот и у браку су. Такође случајеви сексуалног напастовања деце и младих у секуларним институцијама, као и другим религијама које не прописују целибат обарају тај аргумент. Целибат нема везе са нечијим сексуалним склоностима.

Случај владике Пахомија

Вероватно најпознатија афера тог типа код нас, налик онима на западу се тиче случаја владике врањског Пахомија [\[57\]](#) [\[58\]](#). Он се наине оптужује да је сексуално злостављао дечаке који су желели да постану свештеници, у парохијском дому Епархије врањске. У оптужници су учествовали и неки свештеници СПЦ

[\[59\]](#)

. Против њега је вођена истрага како СПЦ, тако и државних органа Србије. Еп. Пахомије је кривично ослобођен оптужбе

[\[60\]](#)

[\[61\]](#)

, због застарелости оптужбе и недостатка доказа.

Упркос томе наставиле су се оптужбе, углавном на рачун цркве, док је Пахомије у

медијима и даље представљан као кривац и педофил [\[62\]](#) [\[63\]](#) . Сама црква се оптужује да је „заташкивала“ случајеве „педофилије“ међу свештенством. То је јако чудно са обзиром да су они који су поднели тужбе били управо чланови те цркве. Иако црквена комисија није утврдила никакву кривицу Пахомију, крајњу пресуду је требало да утврди кривично законодавство државе. Оно га је ослободило кривице.

Еп. Пахомије је дакле, невин у правном смислу, без обзира шта неко мисли. Као таквог, црква нема ниједног разлога да га уклони.

За неке, као у случају католичке цркве, бити *оптужен* је исто што и бити *осуђен*. Пошто је оптужен, то значи аутоматски да је крив. Јасно је да за неке овде није толико важна истина, колико они

желе

да је он крив. Иако је кривице ослобођен како од стране комисије СПЦ, тако и од секуларног суда, опет је

црква

та која је нешто крива због тога. Како црква „заташкава“ случајеве наводне педофилије, када медији испирају уста са тим истим „заташканим“ случајевима, којима се бавио и судски систем саме државе? Како је то „заташкано“? Какве везе сама црква има са тим што је секуларни суд ослободио кривице еп. Пахомија? Каква је кривица цркве, кад је она случај препустила секуларном суду? Као то да су се сви медији бавили „заташканим“ случајем? Ако је „заташкан“, онда је јасно да о њему нико не би ни чуо.

Може се лепо видети, да је овде еп. Пахомије само изговор за напад на саму цркву, и да је он ту сам небитан као лик. Ти напади се врше из истих разлога, као и напади на РКЦ. Медији и појединци су већ створили слику о еп. Пахомију као педофилу, без обзира на пресуду, јер они *желе* да је он педофил (без обзира на истину). Занимљиво да је један од сведока свештеника који су сведочили против Пахомија у својој изјави

[\[64\]](#)

медијима, такође ту убацио приче о „лицемерју што црква осуђује параду поноса“, што говори о комбиновању ове оптужбе, са критиком постојећег става цркве. То је чудно, јер је исти свештеник те цркве коју оптужује за лицемерје и од које живи. Уколико му смета лицемерје те цркве, шта онда тражи у њој, пошто није обавезан да буде њен члан? Ко је ту лицемер остаје отворено питање. Пошто је за тог сведока Пахомије крив, иако није доказано; дакле црква је лицемерна што осуђује „параду поноса“ јер штити педофила у својим редовима, за којег није доказано да је педофил. Веома логично, нема шта.

Овде се та оптужба користи као оружје за напад на ставове цркве, и као инструмент

О нападама на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

пасивизирања цркве у јавном животу, што се чини и од стране „либерала“ према РКЦ на западу (о чему се говорило). Иако све те недоказане ствари спадају у клевету, црква се непрестано морално етикетира (по имитацији западног рецепта), истовремено се оптужујући за „свемоћ“ и „доминацију друштвом“ што спада у противречност. Са једне стране црква „ућуткује“ случајеве педофилије, а са друге стране сви брује о цркви као „заштитници педофила“.

Тако треба размотрити пар ствари:

- Судство се оптужује да је под утицајем цркве, па је Пахомије ослобођен због „спреге државе и цркве“ [\[65\]](#). Уколико је заиста тако, онда је црква веома моћна и има утицаје на вођење судских поступака и на одлуке државе. Проблем је, уколико је црква заиста толико моћна и има такав утицај, зашто она није спречила тим својим утицајем да јавност уопште сазна за ту аферу? Како је тако моћна институција дозволила подношење оптужнице, уместо да је ућуткала сваког ко има везе са тим?

Како ту исту моћну и свемогућу цркву напада, вређа и прозива њен сопствени свештеник у јавним медијима? Јасно је да такве оптужбе саме себи противрече, и говоре управо супротно од онога шта тврде.

- Уколико је Пахомије заиста и крив, то нема никакве везе са црквом, него са пропустима самог правосудног система државе. Црква се нема шта осуђивати због тих пропуста, и што и даље држи епископа који је правно ослобођен кривице.

- Чак и да се прихвати кривица еп. Пахомија, то не говори више о цркви, него што случајеви злоупотреба руководиоца и запослених у здравству, просвети, култури и слично, говоре о тим институцијама. Да не говоримо о другим религијама. Извлачење само цркве из контекста је крајње злонамерно и лицемерно. Да ли је опасније када неки наставник или лекар злостављају децу, или свештеник неке цркве чији члан нико не мора да буде, ако не жели?

- Уколико је црква лицемерна што осуђује „параду поноса“, што је хомофобна а штити педофиле; онда су још лицемернији они који нападају цркву због „заштите педофила“ и хомофобије, а бране „параду поноса“. Пошто се оптужница тиче сексуалног

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

зостављања *дечака* (тј. особе истог пола као и наводни зостављач), онда из тога следи да је зостављач (по оптужници) *хомосексуални педофил*, тј. у суштини хомосексуалац. Уколико, наводно, црква штити хомосексуалце (и педофиле) од руку правде, онда су мало смешне оптужбе да црква има нешто против хомосексуалаца. И што је најбитније, уколико је црква (као таква) „педофилска“ зато што су неки њени чланови оптужени да су педофили, онда су и хомосексуалци (као такви) педофили, јер су ти неки наводни педофили, по природи тих оптужби, такође и хомосексуалци.

Случај архимандрита Илариона

Сличан случај се тицао бившег игумана манастира Ново Хопово, архимандрита Илариона [\[66\]](#)

. Након тога што је оптужен, био је физички нападнут и смењен са свога положаја. Упркос оптужбама, суд га је ослободио кривице

[\[67\]](#)

. Упркос и овој ослобађајућој пресуди секуларног суда, он је такође навођен као „пример педофилије у цркви“. За неке је потпуно свеједно да ли је ослобођен. Сама чињеница да је свештеник и да је оптужен за сексуално зостављање за неке је довољан доказ кривице. За овај случај важе такође аргументи изнесени горе. О њему се мање чуло, јер се (очигледно) не ради о високом великодостојнику цркве.

Закључак

Овај текст се углавном бавио актуелним оптужбама на рачун цркви. На ову тему се могло још доста рећи, али као што се види и ово што је речено је заиста много. Показано је да аргументи који се користе против цркви (у овом случају СПЦ и РКЦ) не стоје. Такође је показано да већина аргумената и напада изнесених против њих се могу користити против било које постојеће институције. Такође је показано да се ти селективни напади врше са одређених идеолошких позиција, да су цркве за такве особе идеолошки противник и сметња, као и да су мотивисани идеолошким разлозима.

[1] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/7950671.stm>

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

[2] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/7951839.stm>

[3] <http://www.avert.org/origin-aids-hiv.htm>

[4] <http://justingunter.files.wordpress.com/2008/09/aids-africa.jpg>

[5] http://www.timeandspace.lviv.ua/files/research/_/27_Falina_Druckfahnen_korr_59.pdf

[6] <http://www.orthodoxinfo.com/general/history6.aspx>

[7] Реч „либерално“ овде треба узети са опрезношћу, јер је велико питање у којој мери се такав „либерализам“, у данашњем добу, заиста поклапа са изворним значењем тог појма. *Прим.аут*

[8] <http://arhiva.glas-javnosti.rs/arhiva/2004/08/08/srpski/D04080702.shtml>

[9] <http://www.logicalfallacies.info/relevance/appeals/appeal-to-novelty/>

[10] <http://www.authorsden.com/visit/viewArticle.asp?id=14104>

[11] http://www.experienceproject.com/stories/_/Am-Annoyed-By-Religious-Hypocrites/145025

О нападама на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

[12] http://www.evilibible.com/christians_are_hypocrites.htm

[13] <http://www.atheistfoundation.org.au/articles/christianity-false-and-immoral>

[14] <http://www.pescanik.net/content/view/4078/1084/>

[15] <http://www.naslovi.net/2010-07-04/mondo/zukorlic-preti-vlasnicima-pazarske-banje/1832211>

[16] http://www.pressonline.rs/sr/vesti/vesti_dana/story/108901/Zukorli%C4%87+opet+preti.html

[17] <http://www.prva.rs/sr/vesti/politika/story/6923/Zukorli%C4%87+Tadi%C4%87u+%22preti%22+vatrom.html>

[18] <http://www.pescanik.net/content/view/2303/58/>

[19] <http://www.dvorci.info/dvorci/vrsac/info.php>

[20] http://www.rtv.rs/sr_lat/vojvodina/vladicanski-dvor-u-vrscu---lepota-baroka-spolja-i-iznutra_109770.html

[21] <http://www.dvorci.info/dvorci/novisad/info.php>

[22] <http://www.dvorci.info/dvorci/sremkarl/info.php>

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

[23] <http://www.bbc.co.uk/news/10407559>

[24] <http://www.boston.com/globe/spotlight/abuse/>

[25] http://articles.cnn.com/2010-03-19/world/catholic.church.abuse_1_abusive-priests-church-abuse-archdiocese?s=PM:WORLD

[26] <http://www.americancatholic.org/news/clergysexabuse/>

[27] <http://www.npr.org/templates/story/story.php?storyId=99913807>

[28] <http://ajp.psychiatryonline.org/cgi/content/full/164/11/1700>

[29] <http://www.opposingviews.com/i/sexual-abuse-by-rabbis-where-is-the-public-outcry>

[30] <http://www.reuters.com/article/idUSTRE61I3KX20100219>

[31] http://www.nypost.com/p/news/local/brooklyn/rabbi_baruch_lebovits_convicted_E17UyO1U2HZjcS0bmnCNRK

[32] <http://www.sweenytod.com/rno/modules.php?name=News&file=article&sid=695>

[33] <http://thebuddhistblog.blogspot.com/2010/04/sexual-abuse-isnt-just-catholic-issue.html>

[34] http://www.huffingtonpost.com/2010/08/23/buddhist-sex-abuse-scanda_n_691337.html

[35] <http://www.usccb.org/nrb/nrbstudy/nrbreport.htm#johnjay>

[36] <http://www.eurekastreet.com.au/article.aspx?aeid=20866>

[37] <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/448575/pedophilia>

[38] <http://www.post-gazette.com/forum/comm/20020303edjenk03p6.asp>

[39] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/8588137.stm>

[40] <http://www.thedailybeast.com/blogs-and-stories/2009-10-01/the-polanski-scandal/>

[41] <http://newsfeed.time.com/2010/07/12/roman-polanskis-scandal-a-history/>

[42] <http://www.slate.com/id/2229853/>

[43] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/entertainment/567499.stm>

[44] http://entertainment.timesonline.co.uk/tol/arts_and_entertainment/film/article7035310.ece

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

[45] <http://news.bbc.co.uk/2/hi/entertainment/3089108.stm>

[46] <http://www.life.com/image/88578533/in-gallery/34352#index/0>

[47] <http://movies.msn.com/movies/article.aspx?news=434030>

[48] <http://www.cbsnews.com/stories/2006/08/24/opinion/main1933687.shtml>

[49] <http://www.suite101.com/content/teacher-abuse-is-on-the-increase-a128922>

[50] <http://karisable.com/crsssstr.htm>

[51] <http://archive.newsmax.com/archives/articles/2004/4/5/01552.shtml>

[52] <http://www.post-gazette.com/regionstate/19991031newabuse1.asp>

[53] <http://www.womens-health.org.nz/index.php?page=sexual-abuse-in-doctor-patient-relationships>

[54] <http://www.abc.net.au/rn/talks/8.30/helthrpt/stories/s1108558.htm>

[55] http://www.msnbc.msn.com/id/35528101/ns/us_news-crime_and_courts/

[56] http://www.sexualabuseclaimsblog.com/doctor_sexual_abuse/

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

[57] <http://www.vesti.rs/Hronika/Slucaj-slucaja-Pahomije.html>

[58] <http://www.naslovi.net/2009-03-21/alo/pahomije-primio-djake-u-sobi-iz-optuznice/1084896>

[59] <http://www.e-novine.com/srbija/srbija-tema/42356-Pahomije-nedodirljivi.html>

[60] <http://www.vesti.rs/Drustvo/Oslobodjen-vladika-Pahomije.html>

[61] <http://www.vesti.rs/Drustvo/Oslobodjen-vladika-Pahomije.html>

[62] <http://www.blic.rs/Vesti/Hronika/18111/Vladika-Pahomije-je-unistio-detinjstvo-mom-sinu>

[63] <http://www.lupiga.com/vijesti/index.php?id=5668>

[64] <http://www.naslovi.net/search.php?q=vladika+pahomije>

[65] <http://www.novinar.de/2010/03/15/podsecamo-pahomije-osloboden-zbog-sprege-drzave-i-crkve.html>

[66] <http://www.nin.co.rs/2001-08/02/19119.html>

[67] <http://www.vesti.rs/Hronika>

О нападима на цркве

Пише: Петар Анђелковић
недеља, 02 јануар 2011 08:06

[/Arhimandrit-Illarion-oslobodjen-optuzbe-za-bludne-radnje-sa-decacima.html](#)